

Man didelė garbė papasakoti jums apie savo nepaprastą gyvenimą.

Užaugau Prancūzijoje, netoli Liono, apsuptas nuostabios gamtos ir derlingos žemės. Buvo sunku skirtis su gimtąja žeme, su kuria buvau suaugęs beveik du šimtus metų. Liūdėjau, bet vėliau įtikėjau, kad mano likimas buvo apspręstas iš anksto, o man skirta karališka našta ir didelė garbė.

Mano meistras, kurį vadinu savo tėvu, buvo plačiai pagarsėjęs, tad nenuostabu, kad gavo užsakymą iš tolimo krašto pagaminti sostą galingam tos šalies valdovui. Šiam darbui mano Tėvas pasirinko mane, seną riešutmedį, ir suteikė man puošnią renesansinę formą. Taip aš atsidūriau Vilniuje, viename to meto Europos centrų, garbingiausioje valdovo Žygimanto Augusto menėje. Tai jam, Žygimantui Augustui, buvau skirtas, o jis – man.

Tais laikais visko nutikdavo karalių rūmuose, bet vis dėlto man buvo labai keista, kodėl mano valdovas toks lengvas. Paaiškėjo, kad Žygimantas Augustas, tas didis valdovas viso labo tik vaikas! Dviejų metų jis jau buvo paskelbtas sosto įpėdiniu, o 9 metų – Lietuvos Didžiuoju kunigaikščiu. Lenkijos didikai, nenorėdami nusileisti, po 1 metų paskelbė Žygimantą Augustą Lenkijos Karaliumi. Savaime suprantama, dėl Žygimanto Augusto įtakingumo pasidarbavo jo tėvai – Žygimantas Senasis, kuris tuo metu buvo Lietuvos ir Lenkijos karalius, o motina – atitekėjusi iš įtakingos italų giminės, tiek pat stipri ir įtakinga asmenybė. Ar Žygimantui pasisekė, kad gimė karalių šeimoje, sunku pasakyti. Įtaka, garbė, turtai, dėmesys – visa tai įprasta karališkoje aplinkoje. Tačiau taip pat dažnai esi karališkų žaidimų įkaitas, kai turi paklusi, nes tokios tradicijos, nes atsakomybė, nes negali pats rinktis veiklos, draugų, išsilavinimo, nes negali vesti mylimos moters. Mačiau, kiek mano valdovas kankinosi, kiek atodūsių ir sielvarto akimirkų išgyveno. Kartais jam norėdavosi pabėgti nuo savo gimdytojų, ypač motinos, kuri sudėliojo Žygimanto gyvenimą į lentynėles dar šiam lopšyje būnant. Tačiau dėl vieno dalyko, tiksliau dėl vieno žmogaus, Žygimantas nepakluso net savo motinai. Jis karštai pamilo jauną našlę Barborą Radvilaitę Goštautienę ir, nesulaukęs savo gimdytojų pritarimo, nusprendė susituokti su ja. Tada Žygimanto negalėjau pažinti. Jis lyg nenustygstantis jaunuolis spindėdamas iš laimės džiaugėsi savo gražiąja žmona. Tąkart jis tapo tikru valdovu, ryžtingu, galingu ir... laimingu.

Atrodė, kad Žygimanto ir Barboros laimė tokia didelė, kad ja gali „užsikrėsti“ ir kiti, net mano medinė širdis jautė tvyrantį džiaugsmą. Deja, tada ėmiau galvoti, kad žmonių širdys gali būti kietesnės už kietą riešutmedį. Gal dėl to Žygimantui ir Barborai teko tokia trumpa laimė būti kartu. Barbora po 3 metų mirė, palikdama mano valdovą giliame liūdesyje.

Bėgo metai, atnešdami vis naujų ir naujų įvykių: Livonijos ordino užkariavimą, karą su Maskva, Liublino uniją, apjungusią Lietuvą ir Lenkiją. Norėdamas susilaukti palikuonių valdovas vedė dar kartą, tačiau ir šios vedybos neatnešė laimės ir taip trokštamo įpėdinio...

Taip atėjo 1572 m. liepos 7 diena, kai mano dar palyginus jaunas valdovas paliko šį pasaulį, tuo pačiu ir mane. Taip užsibaigė Gediminaičių dinastija, per daugelį metų kūrusi ir stiprinusi Lietuvos valstybę. Ir šiandien aš esu vienas iš nedaugelio likusių tų didingų laikų liudininkų.

Autorė: LAURA RAMANAUSKAITĖ, 8D KLASĖ

Mokytoja: DALIA VAINAUSKAITĖ